

PLÁŇATA

Člověk někdy nechce připustit, že se za dveřmi hřejivého „doma“ děje něco, co pěkné není. Dětství naší hlavní postavy bylo na první pohled krásné, když se o něm ale postupně dozvídáme více, představy se rozplynou. *Pláňata* autorky **Petry Dvořákové** (vydává *Host*) se nečetla lehce. „Bez hádek, tátova pití a máminy věčné nespokojenosti.“ Takový domov si Pavlína představovala. „Já budu dělat, co mě baví, ne jak ty, celej život naříkat...“ řekne jednou své matce. O vyprávění se dělí Pavlína s matkou a otcem, ale je to právě ona, jejíž vypravěčské pásmo pře-

važuje. A taky nám toho řekne dost natolik, abychom si mohli vykreslit přesný obrazek podoby jejich domova. Oporou Pavlíniny je její starší sestra Jana, která ale postupně hnízdo opouští a nechá Pavlínou napospas všemu, co se za zdmi odehrává.

Spolu s hlavní hrdinkou prožíváme její první lásky a vztahy. Když ji Ondra opustí, reaguje následovně: „A já ho vlastně ani nechci vidět, protože mi dochází, že takový kluk potřebuje holku, co má prsa a nosí pěknou podprsenku.“ Určitě se

v těchto chvílích dokážeme do Pavlíniny vžít, protože se většině z nás takové myšlenky v pubertě honily hlavou. Nebyla dost dobrá pro spoustu chlapců z jejího okolí nebo jí to tak aspoň tak připadalo. Pavlína by v tomto období potřebovala hlavně mámu, o kterou by se mohla opřít a která by jí řekla vše, co k dospívání patří. Tuto roli nakonec zastala starší sestra Jana.

Matka Pavlíniny z pohledu všech ostatních postav vystupuje jako úzkostlivá osoba, která si nezvládne udržet stálou práci a správně vychovat své dcery. Rozhodne se, že navštíví lékaře, aby jí předepsal nějaké prášky na nervy, ale ani ty jí nepomohou uniknout před sebou samotnou. Omlouvá svého muže za to, že pije a toleruje mu jeho výlevy. Všechna ta nerovnováha v ní má možná kořeny v jejím vztahu k matce a sestře, kterou před ní matka upřednostnila. Ale můžeme tímto omluvit i její jednání? A co jednání Pavlínina otce?

V poslední době se témata „dění za zavřenými dveřmi domovů“ hodně rozebírají a to je dobře. Chtělo by se říct – konečně! *Pláňata* tedy přispívají svou významnou troškou do mlýna.

NELA MERVA